

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.III.10.660/2014/7.szám

A Kúria a dr. Trincz Andrea Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Trincz Andrea ügyvéd, által képviselt felperesnek az alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 11.M.1428/2014/7. számú ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 11.M.1428/2014/7. számú ítélet abban a részében, amelyben a felperes keresetét a felróhatóságának mellőzésére vonatkozóan elutasította, az első-, és másodfokú társadalombiztosítási határozat felróhatóságra vonatkozó megállapítására is kiterjedően hatályon kívül helyezi, egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

A másodfokú hatóság az alperes 37-35700/2008/28. számú elsőfokú határozatát, amelyben a 37-35700/2008/5. számú határozatát módosította helybenhagyta, megállapítva, hogy felperes munkaszerződés szerinti munkaviszonyának kezdete 2008. szeptember 1. napja.

A felperes kereseti kérelmében kérte a társadalombiztosítási szervek határozatainak hatályon kívül helyezését, másodlagosan azok megváltoztatását és a társadalombiztosítási határozatok indokolásából a felróhatóság megállapításának mellőzését. A felperes kereseti kérelmében sérelmezte, hogy az alperes nem tájékoztatta arról, hogy az előrehozott öregségi nyugdíj megállapításának kezdő napján nem állhat munkaviszonyban. A munkaviszonyának kezdete 2008. szeptember 4. napja volt, 2008. szeptember 1. napján munkát nem végzett, a munkáltató rendelkezésére nem állt, a kezdő időpont meghatározása a munkaszerződésében tévesen történt. Hivatkozott a felperes arra, hogy alperesnek már korábban észlelnie kellett volna, hogy a munkaviszony kezdő időpontjának a meghatározása téves, az ellátást jogszerűen vette fel, az neki nem volt felróható. Az alperes a kereset elutasítását kérte, határozataiban foglalt indokait fenntartva. Az alperes álláspontja szerint a felperes a szükséges tájékoztatást megkapta, az alperesi határozatok a jogszabályoknak megfelelnek. Hivatkozott az alperes arra, hogy a visszafizetésről a felperes külön határozatot fog kapni, amely ellen jogorvoslattal élhet majd.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Az ítéleti érvelés szerint a felperes 2008. szeptember 1. napjától az A. V.K. Főiskola alkalmazásában állt munkaviszonyban, így nem teljesült a Tny. 9. §-ában rögzített valamennyi feltétel. A bíróság utalt arra, hogy ha, a felperes tényleges foglalkoztatására esetlegesen nem 2008. szeptember 1. napjától, hanem csak szeptember hónap közepétől került sor, nem zárja ki, hogy a munkaviszonya 2008. szeptember 1. napján már létrejött. A bíróság nem fogadta el a felperes kifogását az alperesi hiányos tájékoztatásra arra figyelemmel, „hogy a jogszabály nem ismerésére alappal senki nem hivatkozhat”. A felróhatóságot megállapító kitétel mellőzésére irányuló felperesi kérelemnek a bíróság azért nem adott helyt, mert úgy ítélte meg, hogy azt a másodfokú határozat nem tartalmazta, és a visszafizetésre kötelezésről az alperesnek újabb határozatot kell hoznia, amely ellen a felperes majd jogorvoslattal élhet.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és a munkaügyi bíróság új határozat hozatalára utasítását kérve azzal, hogy mellőze a bíróság a felperes felróható magatartására vonatkozó megállapítást. A felperes felülvizsgálati kérelmében továbbra is hivatkozott arra, hogy alperestől nem kapta meg a szükséges tájékoztatást, mely szerint a nyugellátás első napján nem állhatott volna biztosítási jogviszonyban. A felperes nem vitatta, hogy a munkaszerződését, amely 2008. szeptember 1. napi keltezésű nem támadta meg, azonban álláspontja szerint a munkáltatójának tudnia kellett volna, hogy ha 2008. szeptember 1. napján munkaviszonyban áll, akkor nem lesz jogosult az előrehozott öregségi nyugellátásra. Ezen túlmenően a felperes úgy vélte, hogy mivel a munkáltatói igazolások 2008. szeptember 2-ai, illetve szeptember 3-ai keltűek (a 2008. augusztus 31. napi munkaviszony megszűnéséhez kapcsolódóan) nem kezdődhetett az új munkaviszony 2008. szeptember 1. napján.

A felróhatóság megállapításával kapcsolatos kifogásai körében fenntartotta a felperes, hogy az alperesnek már korábban észlelnie kellett volna a dátumok átfedéseit, legkésőbb 2009. tavaszán a NY. lapokból. Sérelmezte azt is a felperes, hogy a társadalombiztosítási határozatok a felróhatóság körében indokolást nem tartalmaztak. E körben tévesnek ítélte a bíróság jogértelmezését (Pp. 341. § b) pont), mely szerint, ha a másodfokú határozat nem tartalmaz megállapítást a felróhatóság körében akkor azt vizsgálni sem kell. A bíróság téves jogértelmezése miatt csak a biztosított jogviszony fennállásáról döntött, de a felróhatóság megállapítását nem vizsgálta annak ellenére, hogy a másodfokú társadalombiztosítási szerv - a Ket. 104. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettsége ellenére az elsőfokú hatóság indokolását e körben nem érintette. A társadalombiztosítási szervek jogerős határozatait a későbbi, visszakövetelési eljárásban irányadóak

lesznek, így tehát a felróhatóság vizsgálatára nem kerül sor, csak az összeget kell majd közölni. A fentiek alapján - a felperes érvelése szerint - a jogerős ítélet lényeges anyagi és eljárásjogi szabálysértéseket tartalmaz.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte jogszabálysértés hiányára hivatkozva. Az alperes kiemelte, hogy a jelen perben a bíróságnak kizárólag azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes 2008. szeptember 1. napján rendelkezett-e az előrehozott öregségi nyugdíj feltételeivel. Kiemelte az alperes, hogy a jogalap nélkül felvett ellátás visszafizetéséről külön eljárásban hozandó határozatban kell majd döntenie, amely határozat ellen - meghozatalát követően - a felperes jogorvoslással élhet. A felróhatóság - annak mértéke is - külön eljárás tárgyát fogja képezni, de az nem vitatható, hogy a felperes felróható magatartása - Tny. 97. § (5) bekezdés megsértése miatt - valamilyen mértékben megállapítható.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem megalapozott az alábbiak szerint.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálja felül (Pp. 275. § (2) bekezdés). A felperes sérelmezte a jogerős ítélet megállapításait a jogviszony kezdő időpontja és az alperes tájékoztatási kötelezettsége elmulasztása körében, azonban az előterjesztett felülvizsgálati kérelem nem tartalmazza a megsértett jogszabályt, és a megsértett jogszabályhelyet sem jelöli meg.

A Pp. 272. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél, milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett, - hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.

A Kúria gyakorlata töretlen a tekintetben, hogy a felülvizsgálati kérelemben pontosan meg kell jelölni a jogszabálysértést, és nem elég általánosságban utalni a tényállás okszerűtlen megállapítására. Konkrétan meg kell jelölni, hogy a bíróság milyen bizonyítékokból vont le okszerűtlen következtetést, milyen bizonyítási hiányosság miatt nem tekinthető az ítélet megalapozottnak.

A Kúria következetes ítélkezési gyakorlata szerint önmagában az eljárási szabálysértésre hivatkozás nem alkalmas a sérelmezett ítélet hatályon kívül helyezésére, mert a felülvizsgálati

kérelemben pontosan meg kell jelölni a jogszabálysértést és a megsértett jogszabályt.

A felperes felülvizsgálati kérelme a jogszabályi követelményeknek nem felel meg, mivel jogszabálysértésre a felülvizsgálati kérelmében nem hivatkozott, és a megsértett jogszabályhelyet sem jelölte meg. Ez olyan lényeges tartalmi hiányosság, amely utólag már nem pótolható, mert a felülvizsgálati kérelem nem változtatható meg (Pp. 273. § (5) bekezdés) és azt kiegészíteni sem lehet.

A felperes felülvizsgálati kérelmében sérelmezte, hogy a bíróság téves jogértelmezése miatt nem vizsgálta a társadalombiztosítási szervek határozatait a felróhatóság megállapítása körében.

Az alperes a 37-35700/2008/28. számú határozatában visszavonta az 5. számú (a felperes részére előrehozott öregségi nyugdíjat megállapító) határozatát és a felperes igényét elutasította. A határozat indokolásában megállapította, hogy az ellátásban keletkezett túlfizetés az igénylőnek felróható.

A felperes az elsőfokú hatósági határozat elleni fellebbezésében egyebek mellett sérelmezte a felróhatóság megállapítását is.

A másodfokon eljáró társadalombiztosítási szerv az elsőfokú határozat indokolását a felróhatóság megállapítása tekintetében nem érintette, az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A másodfokú határozat indokolása rögzítette „az elsőfokú határozatban a tényállás megállapítása és a döntés meghozatala a jogszabályban foglaltaknak megfelelően történt, az első fokon hozott határozat jogszerű, annak megváltoztatása nem indokolt”.

A munkaügyi bíróság a másodfokú határozat indokolását tévesen értelmezte, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a másodfokú határozat a felróhatóság vonatkozásában megállapítást nem tartalmaz, illetve, hogy a visszafizetés tárgyában hozandó határozattal szembeni jogorvoslat körében vitathatja majd a felperes a felróhatóságot.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 72. § (1) bekezdés e) pontja szerint a határozatnak - ha jogszabály további követelményt nem állapít meg - tartalmaznia kell az indokolásban a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat, az ügyfél által felajánlott, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait, (...) azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a hatóság a határozatot hozta(...).

Az indokolás alapvető célja, hogy a döntést ténybelileg és jogilag is megalapozza.

A társadalombiztosítási szervek határozatainak tárgya a felperes előrehozott öregségi nyugdíjra való jogosultsága volt, az alperesnek ezen igény felől kellett döntenie, illetve a megállapító határozat visszavonása felől (Tny. 95. § (5) bekezdés). A határozat indokolása azonban nem csupán a jogosultság fennállása, illetve a már megállapított ellátás visszavonása tekintetében tartalmazott megállapítást, hanem az esetleges visszafizetés kötelezés esetére a felperesi felróhatóságot is megállapította az ellátásban keletkezett túlfizetés miatt.

Amennyiben felperes jelen eljárásban a felróhatóság megállapítására vonatkozó kitélt nem sérelmezi, úgy az ellátás esetleges visszaköveteléséről rendelkező közigazgatási határozat elleni jogorvoslatban már lehetősége sem lesz erre, mivel alperes jelen eljárás során hozott határozataiban a felperes felróható magatartását jogerősen megállapította.

A fentiekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet abban a részében, amelyben a felperes felróhatóság „mellőzése” iránti kérelmét elutasította, a társadalombiztosítási szervek határozataira is kiterjedően hatályon kívül helyezte (Pp.275. § (4) bekezdése) egyebekben az ONYF-055/300-3/2014. számú másodfokú határozatának a 37-35700/2008/28. számú elsőfokú határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezésére irányuló kereseti kérelmet elutasító ítéleti rendelkezést hatályában fenntartotta (Pp.275. § (3) bekezdés).

Az alperes nem kérte a felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megtérítését, ezért a Kúria e tárgyban mellőzte a határozat hozatalt (Pp. 78. § (2) bekezdés). A felperes az elsőfokú bírósági eljárásban, valamint a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét a pervesztesség és pernyertesség arányára figyelemmel maga viseli (Pp. 78. § (1) bekezdés).

A felülvizsgálati eljárás illetékét a Tny. 81. § alapján a magyar állam viseli.

Budapest, 2015. április 20.

Dr. Zanathy János sk. a tanács elnöke, Dr. Farkas Katalin sk.
előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin sk.bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő